

Revisionsrapport

Integration av nyanlända i skolan

Övertorneå kommun

*Hans Forsström
Cert. kommunal revisor*

*Jonas Wallin
Revisionskonsult*

Oktober 2016

Innehåll

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
1.1.	Sammanfattande revisionell bedömning	2
1.2.	Rekommendationer	3
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Statistikbakgrund	5
2.3.	Revisionsfråga	5
2.4.	Kontrollmål	5
2.5.	Revisionskriterier	6
2.6.	Avgränsning och metod.....	6
3.	Iakttagelser och bedömningar	7
3.1.	Systematiska kvalitetsarbetet på huvudmanna- och enhetsnivå.....	7
3.1.1.	Huvudmannanivå.....	7
3.1.2.	Enhetsnivå	9
3.1.3.	Förskola	9
3.1.4.	Förskoleklass till årskurs 3	10
3.1.5.	Årskurs 4-9	11
3.1.6.	Gymnasieskolan	12
3.1.7.	Svenska som andraspråk	14
3.1.8.	Överlämningar mellan stadierna och ämnen/kurser.....	14
3.1.9.	Övergripande kvalitetsredovisning	15
3.1.10.	Särskilt stöd	16
3.1.11.	Klagomålshantering	17
3.1.12.	Bedömning.....	17
3.2.	Redovisning av kvalitetsarbetet till nämnden.....	18
3.2.1.	Bedömning.....	19
3.3.	Åtgärder med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet.....	19
3.3.1.	Bedömning.....	19

1. **Sammanfattande bedömning och rekommendationer**

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC genomfört en granskning avseende det systematiska kvalitetsarbetet inom grundskolan i Övertorneå kommun. Syftet har varit att granska om barn- och utbildningsnämnden (BUn) bedriver ett ändamålsenligt kvalitetsarbete vad gäller integreringen av nyanlända inom samtliga skolformer på både huvudmänna- och enhetsnivå.

1.1. **Sammanfattande revisionell bedömning**

Nedan redogörs för bedömning av syftet/revisionsfrågan och kontrollmålen. Den sammantagna bedömningen av kontrollmålen ligger till grund för bedömningen av revisionsfrågan.

Vår **sammanfattande bedömning** är att BUn till övervägande del bedriver ett ändamålsenligt arbete vad gäller integreringen av nyanlända inom samtliga skolformer på både huvudmänna- och enhetsnivå, men vi noterar samtidigt att utvecklingsbehov finns. Vår granskning tyder vidare på att utvecklingsbehoven är större inom gymnasiet än inom de övriga skolformerna. Vi bedömer vidare att återkoppling av kvalitetsarbetet till arbetslag och enheterna kan genomföras i större utsträckning än det gör idag.

Kontrollmål:

- ***Det finns i det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) på både huvudmänna- och enhetsnivå beaktat de särskilda krav som kan ställas vad gäller nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt***

Vår bedömning är att det i SKA särskilt finns beaktat de särskilda krav som kan ställas vad gäller de nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt.

Bedömningen utgår ifrån att nämndens beslutade mål gällande de nyanländas lärande arbetas med och bryts ned på enhetsnivå, samt att området som sådant ingår i SKA. Det finns på de olika enheterna i stort en enhetlig dokumentation gällande SKA, och där de centralt framtagna mallarna för arbetet har varit en viktig del. Tillsättandet av utbildningssamordnaren med särskild uppgift att arbeta med processerna kopplat till SKA och nyanländas lärande är även det en bidragande anledning till bedömningen av kontrollmålet.

Vidare bedrivs utvecklande arbete på de olika stadierna där de nyanländas lärande är en del i detta. Som exempel kan gymnasiets utvecklingsprocesser nämnas liksom förskolans kontinuerliga arbetsplatsträffar.

- ***Kvalitetsarbetet redovisas till nämnden med analys av eventuella avvikelser och förslag på åtgärder för en god integrering av de nyanlända***

Vår bedömning är att kvalitetsarbetet till övervägande del redovisas till nämnden med analys av eventuella avvikelser och förslag på åtgärder för en god integrering av de nyanlända, men att utvecklingspotential finns i detta avseende.

- ***Nämnden vidtar åtgärder för att utveckla verksamhetens stöd till de nyanlända***

Vår bedömning är att nämnden har vidtagit åtgärder för att utveckla verksamhetens stöd till de nyanlända.

1.2. Rekommendationer

Med anledning av granskningens iakttagelser vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att nämnden säkerställer att tillräckliga utvärderingar och analyser sker av åtgärder och rutiner kopplat till nyanländas lärande.
- Att nämnden säkerställer en ändamålsenlig återkoppling av kvalitetsarbetet till enheterna och arbetslagen i syfte att skapa större legitimitet för så väl processen som för eventuella åtgärder/beslut.
- Att kvalitetsarbetets redovisning till nämnden utökas i omfattning och avseende analyser.
- Att gymnasiet utvecklar tydligare rutiner för systematiskt kvalitetsarbete kopplat till nyanländas lärande och integration. Exempelvis gäller detta frågor om kartläggning av nyanlända elevers kunskapsnivå respektive behovet av individuella studieplaner för nyanlända elever.
- Att överlämnandeprocessen på låg- och mellanstadiet när en nyanländ elev ska börja med andra ämnen bör förstärkas, liksom formerna för dokumentation av nyanlända inför mottagande i förskoleklass.
- Att åtgärder behöver vidtas för att förbättra dels elevers och vårdnadshavares delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet, och dels den studiehandledning som erbjuds nyanlända elever.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Skollagen kräver numer inte skolplan, arbetsplan eller kvalitetsredovisning men däremot ett systematiskt kvalitetsarbete (SKA) både på huvudmanna- och enhetsnivå. Det innebär att huvudmannen systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever.

Det är rektor respektive förskolechef som ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs i enlighet med lagstiftningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Revisorerna har under 2014-2015 granskat kvalitetsarbetet inom grundskolan bl a utifrån att elevresultatet hade försämrats vilket till del uppgavs hänga samman med mottagandet av nyanlända som inte hade samma skolbakgrund och förutsättningar som många andra elever.

I lagstiftningen definieras en *nyanländ elev* som ett barn som har varit bosatt utomlands och som bosatt sig i landet. Barnet ska även ha påbörjat sin utbildning senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Efter fyra års skolgång i landet anses inte en elev vara nyanländ längre. De elever som kommer innan sju års ålder klassas i lagstiftningen inte som nyanlända, men har trots detta rätt att ta del av de insatser som nyanlända elever har rätt till. Det är det enskilda barnets behov som är avgörande samt om barnets situation är jämförbar med en nyanländ elevs.

En nyanländ elev omfattas av samma bestämmelser som alla elever. Det finns dock vissa bestämmelser som riktar sig specifikt till nyanlända elever och dessa omfattar bland annat förberedelseklass, prioriterad timplan samt språkintrödnktion i gymnasiet.

Skolverket lyfter i allmänna råd fram att arbetet med nyanlända elever behöver vara med i det systematiska kvalitetsarbetet. Av allmänna råd framgår att huvudmannen behöver ha en långsiktig och väl förankrad planering för hur arbetet med nyanlända elever ska organiseras, en långsiktig planering för hur nyanlända elevernas kunskapsutveckling ska följas upp samt ha en dialog med rektorerna/förskolecheferna på de olika skolenheterna angående kunskap om hur arbetet med nyanlända elever och personalens arbetsmiljö fungerar på enheterna. För rektor/förskolechef på enheten innebär detta ett särskilt ansvar för att arbeta med processer för att utveckla arbetet med nyanlända elever. Tydliga rutiner, roll- och ansvarsfördelning lyfts i allmänna råd fram som särskilt viktigt på enhetsnivån.

2.2. Statistikbakgrund

Antalet elever i Övertorneå grund-, och gymnasieskola fördelar sig enligt följande;

- Grundskolan 1-9: totalt 346 elever. Andel med utländsk bakgrund 32 %¹. Andelen med utländsk bakgrund 2014 28 %.
- Gymnasieskolan: totalt 162 elever. Andel med utländsk bakgrund 43 %. Andelen med utländsk bakgrund 2014 var 35 %.

Kommunala grundskolan i Övertorneå kommun (exklusive fristående skolan) har en total lärartäthet enligt följande

- Grundskolan: 8,6 elever per lärare
- Gymnasiet: 10,5 elever per lärare

Detta kan jämföras med:

- Grundskolan glesbygdskommuner kommunal 10,5 elever per lärare
- Gymnasiet glesbygdskommuner kommunal 7,9 elever per lärare

Statistiken visar att Övertorneå relativt jämförbara glesbygdskommuner har färre elever per lärare, men att gymnasieskolan har fler elever per lärare än jämförbara glesbygdskommuner. Grundskolan har relativt glesbygdskommunerna således ett mer gynnsamt läge medan läget för gymnasieskolan enligt statistiken är det omvända. Det kan dock inte uteslutas att gymnasiet i Övertorneå missgynnas i statistiken p g a att en del av de lärare som undervisar på gymnasiet hör till Utbildning Nord.

Den totala kostnaden för en grundskoleelev i den kommunala skolan i Övertorneå kommun är 119 700 kr. Siffran för glesbygdskommuner är 108 800 kr och i Norrbotten 101 800 kr per elev.

Kostnaden för en gymnasieelev i den kommunala skolan i Övertorneå är 109 200 kr. Siffran för en gymnasieelev i glesbygdskommuner kommunalt är 193 300 kr och för Norrbotten är den totala kostnaden per elev 124 500 kr. Siffrorna avser 2015.

2.3. Revisionsfråga

Har barn- och utbildningsnämnden säkerställt ett ändamålsenligt kvalitetsarbete vad gäller integreringen av nyanlända inom samtliga skolformer på både huvudmanna- och enhetsnivå?

2.4. Kontrollmål

- ✓ Det finns i det systematiska kvalitetsarbetet på både huvudmanna- och enhetsnivå beaktat de särskilda krav som kan ställas vad gäller nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt
- ✓ Kvalitetsarbetet redovisas till nämnden med analys av eventuella avvikelser och förslag på åtgärder för en god integrering av de nyanlända
- ✓ Nämnden vidtar åtgärder för att utveckla verksamhetens stöd till de nyanlända

¹ <http://siris.skolverket.se>

2.5. Revisionskriterier

- ✓ Skollagen med tillhörande författningar
- ✓ Allmänna råd

2.6. Avgränsning och metod

Revisionsobjekt i granskningen är barn- och utbildningsnämnden (BUn). De enheter som varit föremål för granskningen har varit följande; Lyckebo Förskola, Svarträvens skola (förskola-9 och SVA-personal), Svanstein skola Diamanten samt Gränsälvgymnasiet.

Metoden i denna granskning har varit intervjuer och analyser av relevanta dokument. Avgränsningen i form av intervjuer har gjorts till t f barn- och utbildningschef, utbildningssamordnare, rektor/förskolechef på respektive utvald enhet samt gruppintervjuer med personal från respektive utvald enhet. Dokumentgranskningen har avgränsats till verksamhetsplan, kvalitetsredovisning, kvalitetsrapporter, årshjul, rutindokument och protokoll.

Vidare har granskningen avgränsats till att omfatta nämndens kvalitetsarbete, system, rutiner och åtgärder med bäring på integreringen av nyanlända. Samtliga skolformer ingår i granskningen.

I bedömningen av revisionsfrågan och kontrollmål har en fyrgradig skala använts enligt nedan:

Bedömningsskala för revisionsfråga och kontrollmål

- **inte** (uppnått målnivån)
- **i begränsad utsträckning** (uppnått målnivån)
- **till övervägande del** (uppnått målnivån)
- **ja** (uppnått målnivån)

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannan- och enhetsnivå

Kvalitetsarbetet inom barn- och utbildningsnämnden (BUn) i Övertorneå kommun är uppdelad på tre olika nivåer; nämnden, rektorsområdet och arbetslaget. Nämndsnivån inkluderar den politiska nivån samt förvaltningsnivån. Med rektorsområde menas det område som varje rektor ansvarar för och detta område benämns som enhet. På varje enhet finns arbetslag bestående av personal från enheten.

Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet utgår ifrån ett årshjul – *Årshjul för förvaltningen* och detta är antaget av nämnden i december 2015, BUn 2015-12-17 § 118. Årshjulet redogör för vilka åtgärder som ska genomföras varje månad. Varje enhet arbetar fram ett eget årshjul som är anpassat efter enhetens specifika förutsättningar och planeringar. Ansvar för att SKA på enhetsnivå bedrivs enligt årshjulet åligger enhetens rektor/förskolechef. Vid nämndens behandling av årshjulet i december 2015 framgår att nya utvecklingsområden har antagits och ett av dessa utvecklingsområden är *nyanländas lärande*.

Det systematiska kvalitetsarbetet avseende nyanlända elever följs på individnivå termin för termin och detta skiljer sig från den generella uppföljningen inom det systematiska kvalitetsarbetet där uppföljningen på individnivå inte sker på samma sätt, enligt intervju. Dock finns för klasserna 6-9 dokumentation avseende måluppfyllelsen för såväl individnivå som för ämnesnivå, vilka enligt intervju redovisas på de olika nivåerna (nämnd, rektor samt enhet).

En utbildningssamordnare har i mars 2015 anställts i syfte att särskilt ansvara för processen i SKA avseende nyanländas lärande. Av intervju framgår att utbildningssamordnaren har träffat rektor/förskolechef och lärare på de olika enheterna i syfte att klargöra och utveckla SKA-processerna.

Dokumentationen av SKA sker i form av en förvaltningsövergripande kvalitetsredovisning. Varje enhet sammanställer under året kvalitetsrapporter utifrån de utvecklingsområden nämnden beslutat och dessa sammanställs på nämndnivå av förvaltningschef och utvecklingsledare till en förvaltningsövergripande kvalitetsredovisning. Mer om kvalitetsredovisningen och om enheternas kvalitetsrapporter ges under avsnitt 3.1.9.

3.1.1. Huvudmannanivå

I BUn:s verksamhetsplan för 2016-2018 framgår nämndens prioriterade utvecklingsområden för skolverksamheten. När det gäller de nyanlända eleverna har nämnden beslutat om följande utvecklingsområde – *nyanländas lärande, godkända betyg för alla*, BUn 2015-12-17 § 117. De nyanlända eleverna omfattas även av nämndens övriga fokusområdena.

På central nivå finns framarbetade rutiner för årskurs 7-9 gällande hur kvalitetsarbetet avseende de särskilda krav som kan ställas vad gäller de nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisning och verksamhet i övrigt, enligt intervjuer.

Rutiner för förskola (F-6) är under bearbetning. Redovisningen av kvalitetsarbetet sker efter en av förvaltningen framarbetad mall innehållande de fyra utvecklingsområden som nämnden beslutat om.

Följande rutiner/dokument finns framtagna som ett stöd avseende nyanlända elever i Övertorneå kommun:

- ✓ Inskrivningssamtal 7-9 och gymnasiet – guide över vilka frågor som ska ställas till eleven i syfte att få en bild över elevens skolbakgrund och kunskapsnivå samt över vilken information som ska lämnas till elev/vårdnadshavare/god man får del av information kring vad som gäller på skolan (exempelvis skolplikt, datakontrakt, lunch, skåp, schema m.m.)
- ✓ Mall för överlämningssamtal – avser elever som går från förberedelseklass till ordinarie klass
- ✓ Inskolning till förskolan och förskoleklass – innehållande rutiner avseende information vid inskolning, vad som ska följas upp efter 8 veckor, överlämnade till annan förskoleavdelning samt överlämnande till förskoleklass.
- ✓ Handlingsplan för modersmålsstöd inom förskolorna
- ✓ Mall för att logga nyanlända elevers skolgång
- ✓ Rutiner för grundskolans mottagande av nyanlända elever i åk 7-9 – innehållande rutiner om följande; mottagandet av en nyanländ, kunskapsbedömning, placering, eventuell anpassning av timplan och schema, uppföljning, övergång från förberedelseklass till ordinarie klass, svenska som andra språk (SVA), modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet, personalens kompetensutveckling
- ✓ Rutiner för mottagande i förskoleklass – innehållande hur mottagandet ska gå till samt att utvecklingssamtal med tolk ska genomföras minst en gång per termin.
- ✓ Sammanfattande matris årskurs 1-6 över vad som ska ske, när och av vem kopplat till nyanlända elever.
- ✓ Sammanfattande matris årskurs 7-9 över vad som ska ske när och av vem kopplat till nyanlända elever.

Huvudmannens utvecklingsområde – *Nyanländas lärande* är, enligt intervju, en återkommande punkt som hanteras i förvaltningens ledningsgrupp. Utvecklings-samordnaren arbetar tillsammans med rektorer/förskolechefer och berörda lärare med analyser i syfte att identifiera åtgärder, exempelvis sommarskolor. Organisationen och rutinerna anses av de intervjuade vara lämpade för att möta den utmaning som mottagande av många nyanlända har fört med sig. Enligt intervju har betygsnivån de tre senaste terminerna ”förbättrats rejält”. Dock förväntas resultaten sjunka till viss del under våren 2016. Orsaken till de sjunkande resultaten beror på att antalet nyanlända elever under innevarande läsår har ökat samt att flertalet av dessa haft en kort skolbakgrund i tidigare hemland, enligt intervju.

3.1.2. *Enhetsnivå*

På enhetsnivå finns framarbetade och dokumenterade årshjul avseende hur SKA över året ska bedrivas för de olika stadierna. Årshjulen visar vilka aktiviteter som ska ske under året. Det är endast förskolans årshjul som inte omfattar någon aktivitet under året som särskilt berör nämndens utvecklingsområde om nyanländas lärande. De övriga årshjulen innehåller aktiviteter eller åtgärder kopplat till det nämnda utvecklingsområdet. Det finns variation över vilka åtgärder som ska ske på de olika stadierna under året, men gemensamt är att det finns en koppling till nämndens beslutade årshjul.

Av intervjuer framgår att det finns två huvudsakliga tillfällen under året då kvalitetsarbetet har ett särskilt fokus och det är i juni efter läsårets slut samt i december. I juni varje år utvärderar arbetslagen målen för året och arbetar fram nya mål utifrån resultatet och det underlag som finns i form av exempelvis läroplansenkäter, betygssammanställningar och utvecklingssamtal. De mål som sätts i juni ligger sedan till grund för det kvalitetsarbete som bedrivs under året, enligt intervju. Halvtidsavstämning av målen sker i december.

Enheterna på de olika stadierna använder framtagen mall vid ifyllande av kvalitetsrapporterna som lämnas från enheten till rektor/förskolechef. Till skillnad från tidigare år, då en samlad redovisning av kvalitetsarbetet skedde en gång per år, sker nu löpande redovisning från enheterna under året kopplat till nämndens prioriterade utvecklingsområden.

Det genomförs inga särskilda kontroller avseende att analysarbetet som bedrivs har sin utgångspunkt i skollag med förordningar, läroplan och allmänna råd utan bygger på den samlade professionella kompetensen som finns hos skolläring och lärare, enligt intervju. Dock lyfts fram att arbetet med att ta fram rutiner och dokumentation har haft sin utgångspunkt i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd på området.

Utöver SKA har det även genomförts särskilda utvärderingar av åtgärder som satts in för att öka de nyanländas måluppfyllelse. Exempel på åtgärder som satts in och där det genomförts utvärderingar är studiehandledning på modersmål, lärarassistent i åk 7-9 samt förbättrade informationsmöten då elever ska ut i ordinarie klasser från förberedelseklass. Utvärderingar av åtgärderna har genomförts under utvärderingsdagarna i juni och resultatet kommer, enligt intervju, att kommuniceras ut till lärarna under höstterminen 2016.

3.1.3. *Förskola*

Utöver träffarna i december och vid slutet av läsåret genomförs för förskolan även arbetsplatsträffar där representanter från varje arbetslag finns representerade. Arbetsplatsträffarna genomförs normalt tre gånger i månaden. Under arbetsplatsträffarna sker utbyte mellan enheterna och olika situationer som kan uppstå på enheterna diskuteras. Det lyfts under intervju fram att det förts diskussioner på enheterna kring vilka utmaningar förskolan har ställts inför och att en särskild utmaning har varit kommunikation där språket varit en avgörande faktor kopplat till de nyanländas situation. Utöver detta framgår att det inte finns något särskilt fokus gällande de nyanländas förutsättningar i SKA utan det ingår i det ordinarie SKA.

Förskole-enheten som varit föremål för denna granskning har sedan hösten 2015 gått från 8 barn till att det utöver dessa 8 tillkommit 7 barn som i detta sammanhang betraktas som nyanlända. Av intervju framgår att inskolningen har varit kortare för de nyanlända eleverna än den normalt är för de övriga eleverna och att språkförbistringar varit en särskild utmaning för personalen att hantera. Föräldrarna har under inskolningen bl a delgetts en broschyr, framtagen av Skolverket, innehållande allmän information om den svenska skolan.

Föräldrarna till de nyanlända eleverna har inte transporterat sina barn till och från förskolan utan kommunen har dagligen i bussar transporterat barnen till och från förskolan, vilket har medfört att personalen inte kunnat ha någon daglig kontakt med föräldrarna på förskolan. Till viss del uppger personalen att det skett en dialog mellan den personal som följt med i transporterna och föräldrarna till de nyanlända barnen vid hämtningen och lämningen av barnen. Personalen på förskolan lyfter fram att de är nöjda med utfallet av de åtgärder/lösningar som vidtagits avseende de nyanlända eleverna och att de vid behov av särskilt stöd kunnat ha dialog med förskolechefen som i sin tur har haft mandat att besluta i frågan, enligt intervju.

Inkluderingen av personalen på förskolan sker genom det arbete som bedrivs kopplat till SKA, alltså utvärderingstillfällen, arbetslagsträffar, arbetsplatsträffar m.m. Inkluderingen av elever och dess vårdnadshavare sker normalt genom enkäter, utvecklingssamtal, föräldramöten och föräldraråd. När det gäller de nyanlända genomförs även ett uppföljande samtal efter genomförd inskolning på förskolan. Det uppföljande samtalet ger utrymme för vårdnadshavare att föra fram åsikter och synpunkter. Vårdnadshavaren ges även tillfälle till dialog med personalen när de nyanlända barnen hämtas för transport till och från förskolan. Som nämnts ovan är kommunikationen en utmaning och personalen uppger att de använder bilder i stor utsträckning vid kommunikationen med vårdnadshavarna och även telefontolkar. Personalen lyfter också fram att det fungerar bra att använda telefontolk.

3.1.4. Förskoleklass till årskurs 3

SKA för förskoleklass och till årskurs 3 (F-3) följs även det upp huvudsakligen vid två tillfällen – juni och december. På förskoleklass har analysverktyget BRUK² använts i SKA tidigare år. I år kommer de också att använda BRUK men endast till viss. I sammanhanget lyfter de intervjuade fram att det finns ett pågående arbete med utvecklingsledaren gällande det SKA som bedrivs kopplat till förskoleklassen. Det framgår att det inte finns något särskilt fokus på att identifiera särskilda förbättringsområden i kvalitetsarbetet kopplat till de nyanlända och de utmaningar som hör till deras situation.

Utvärderingsdagen som genomförs i slutet av varje läsår har tidigare av de intervjuade upplevts som inte helt lyckad. Det har därför skett förändringar av utvärderingsdagen och idag arbetar personalen utifrån frågeställningar som har en koppling till de 4 prioriterade utvecklingsområdena. Enligt intervju upplevs upplägget nu vara mer ändamålsenligt och bättre motsvara de personalens förväntningar på vad utvärderingsdagen ska utmynna i.

² BRUK är ett verktyg framtaget av skolverket för självskattning av kvaliteten och ett stöd i kvalitetsarbetet för samtliga skolformer, www.skolverket.se.

När det gäller förskoleklass uppger de intervjuade att de upplever en utmaning i att de endast har eleverna 10-11 månader innan de ska vidare till nästa stadie. När en nyanländ elev kommer till förskoleklass innebär detta särskilda utmaningar med hänsyn till att eleven vid läsårets slut ska vidare till nästa stadie. Bakgrundsinformation och utredningar gällande den enskilda nyanlända eleven presenteras inte i sammanställd form för personalen på förskoleklassen utan den informationen som finns tillgänglig delges i form av "en bunt papper" och detta medför särskilda utmaningar för personalen när det gäller att sätta sig in i elevens situation och förutsättningar.

Det genomförs formella inskrivningssamtal då en elev kommer till förskoleklass. För den nyanlända eleven och dess vårdnadshavare innebär det bl a att information om verksamheten lämnas. En inskrivningsrutin ges ut till den nyanlända eleven och dess vårdnadshavare. Personalen upplever att det finns särskilda utmaningar när det gäller kommunikationen med den nyanlända och/eller dess vårdnadshavare och att språkfrågan är en viktig faktor i denna utmaning. De intervjuade uppger att elever från skolan ibland används som tolkar.

Det ges ingen särskild information kring vilka rutiner som gäller avseende klagomålshandling till den nyanlända eller dennes vårdnadshavare. Det material som ges vid inskrivningstillfället omfattar inte information om klagomålshandling eller om likabehandlingsplan och dyl.

Den uppföljning som sker kopplat till nyanlända och målet om godkända betyg till alla följs på lågstadiet upp särskilt i årskurs 3. Där sker kontrollerna främst gällande matematik och svenska, vilket är ämnen de nyanlända har särskilt svårt för. I övrigt sker löpande uppföljning av lärarna av alla elever och där inkluderas även de nyanlända.

Säkerställande att de analyser och det åtgärdsarbetet som bedrivs kopplat till förskoleklass har sin utgångspunkt i läroplan och allmänna råd ligger i den professionella kompetensen hos skolläring och lärare, enligt intervju.

3.1.5. Årskurs 4-9

På mellanstadiet och högstadiet utgår SKA i huvudsak ifrån de tillfällen som sker i juni efter läsårets slut och i december då målen följs upp. Lokala mål för enheten arbetas fram i juni varje år och baseras på den utvärdering som sker av tidigare mål och underlag i form av enkäter, betygssammanställningar, utvecklingssamtal, enkäter m.m. Enligt intervju upplevs den nya processen med SKA där redovisningarna sker löpande under året utifrån fokusområdena som mycket bättre än den samlade kvalitetsredovisningen som sammanställdes en gång per år. En av framgångsfaktorerna i att de kunnat fokusera på integrationen av nyanlända är det arbete som utbildningssamordnaren gör och där detta, enligt intervju, medfört förankring av processen och dialoger kring dess utformande.

Dokumentationen av SKA på mellan- och högstadiet sker genom den centralt framtagna mallen och som nämnts tidigare följer rapporteringen de av nämnden beslutade fokusområdena.

Av intervju framgår att de rutiner som finns framtagna tillämpas. Exempelvis för mottagande och logg över skolgång. Studiehandedning har kunnat erbjudas på fyra olika språk och har bedrivits både under ordinarie lektionstid och efter. Den studiehandlingen som har erbjudits har nyttjats i den utsträckning som det varit möjligt. Dock täcks inte behoven fullt ut.

På mellanstadiet placeras de nyanlända eleverna i ordinarie klass med tillgång till SVA-pedagoger. Förberedelseklasser har tillämpats för de nyanlända eleverna på högstadiet. De tillämpar två olika nivåer där eleverna delas in efter kunskapsnivå och en av anledningarna till detta har varit att grupperna varit så stora. Själva indelningen i förberedelseklasser individanpassas och följer den nyanlända elevens kunskapsnivå, enligt intervju. Lärarna har genom tjänstefördelning kunnat prioritera introduktionen för de nyanlända eleverna.

Enligt intervju har målen för verksamheten styrt hur resurserna har fördelats i syfte att öka måluppfyllelsen. Den nyanlända eleven får även möjlighet till prioriterad timplan och detta individanpassas utifrån den enskilda nyanlända eleven.

Kartläggning av den nyanlända elevens kunskapsnivå sker utifrån skolverkets framtagna material för detta. För att ytterligare säkra arbetet kring nyanlända elevers kartläggning har två personer särskilt avsatts för att arbeta med kartläggningen. Under året har 2-3 elevvårdskonferenser genomförts med särskilt fokus på elevhälsan för de nyanlända elevernas och deras behov av särskilt stöd. På elevvårdskonferenserna har även vårdnadshavare deltagit samt att tolk har nyttjats.

Inkludering av den nyanlända eleven och dennes vårdnadshavare/gode man sker initialt genom inskrivningssamtalet då de informeras om väsentligheter kopplat till skolan. Det ges ingen skriftlig information vid inskrivningssamtalet.

Det framgår av intervju att trenden pekar på att betygsnivån går uppåt för de nyanlända eleverna, enligt intervju. I detta sammanhang lyfts bland annat läslyftet fram där SVA-pedagogerna är med som kompetensutveckling för lärarna.

3.1.6. Gymnasieskolan

På gymnasieskolan identifieras utvecklingsområden löpande under året, enligt intervju. När ett utvecklingsområde har identifierats sätts arbetsgrupper samman för att arbeta vidare med det identifierade området. Beroende på vad utvecklingsområdet omfattar sätts arbetsgrupper samman med personal från enheten. Tidsperspektivet för att arbeta med utvecklingsprocesserna varierar beroende på vilket område det handlar om och kan i vissa fall handla om flera månader. Av intervju framgår dock att de nyanländas lärande inte har haft något särskilt utrymme i SKA, exempelvis på konferenser eller arbetslagsmöten. I det vardagliga arbete som genomförs lyfts under intervju fram att lärarna arbetar med allas lärande vilket även inkluderar de nyanlända.

Utöver att löpande identifiera utvecklingsområden upplevs att det finns en styrning från nämnden över vad som ska återrapporteras. Exempel på återrapportering som sker till nämnden från gymnasieskolan är elevenkäter, betygsstatistik och detta analyseras samt att åtgärder identifieras. Nämndens särskilda utvecklingsområden bryts inte ned på rektors eller arbetslagsnivå utan arbetet med BUn:s utvecklingsområden ses som en del av det vardagliga arbetet som bedrivs.

Nyanlända elever på gymnasiet hamnar normalt på introduktionsprogrammet för att läsa svenska. Av intervju framgår att det finns en modell för kartläggning av den nyanlända elevens kunskapsnivå som inte fullt ut används på gymnasiet men att den används på grundskolan. Skriftliga omdömen avges terminsvis och diskuteras i arbetslagen. Det framgår dock av intervju att allt inte hinner dokumenteras och att en anledning är att det sker så snabba förändringar av den nyanländas utveckling att det inte är befogat att dokumentera allt. För gymnasieskolan har elevantalet ökat med ca 30 % (från 150 till 200) och ökningen består av nyanlända elever. I detta sammanhang upplever enheten att de börjar bli "trångbodda" och att ett ytterligare ökande av elevantalet kommer medföra behov av fler lokaler.

I kartläggning av nyanlända finns särskilda utmaningar med att identifiera elever som är i behov av särskilt stöd. Språket är en avgörande faktor för att tidigt kunna upptäcka vilka nyanlända elever som är i behov av särskilt stöd, enligt intervju. Ett exempel som lyfts fram är upptäckten av dyslexi där det är lättare att upptäcka detta hos de övriga eleverna där inte språkförbistringar finns på samma sätt som med de nyanlända eleverna.

I kvalitetsarbetet upptäcktes att det fanns behov av ytterligare specialpedagoger och detta har medfört att de i Övertorneå kommun har en lärare som nu läser specialpedagogik. Rutiner för kartläggningssamtal är under framtagande och kommer att börja tillämpas från höstterminen 2016. Enligt intervju kommer rutinerna för kartläggningssamtalen underlätta för mottagande lärares och elevers egna planering.

Enligt bestämmelser och skolverkets allmänna råd³ kan den nyanlända eleven erbjudas en individuell studieplan. För närvarande saknas det individuella studieplaner för de nyanlända eleverna på gymnasieskolan. Målet har tidigare varit att ge alla elever gymnasiebehörighet men fokus kommer framåt ligga inom tre spår; språkundervisning, yrkesprogram och universitetsstudier, enligt intervju.

För att inkludera vårdnadshavare och gode män på gymnasienivå har dessa bjudits in till särskilda möten. Enligt intervju har det varit dålig uppslutning från gode männen på de särskilda mötena. Dock upplevs att synpunkter lämnas från berörda. Fokus vid introduktionssamtalen och mötena har legat på att informera om väsentligheter runt skolan, dock har information kring klagomålshantering prioriterats bort. Rutiner kring mottagandet av nyanlända elever upplevs av intervjuade som tillfredställande. Det krävs dock, enligt intervju, åtgärder för att förbättra personalens, vårdnadshavares, gode mäns samt elevernas delaktighet i SKA.

³ Skolverkets allmänna råd – Utbildning för nyanlända elever, (<http://www.skolverket.se>)

Mål för enheten avseende alla elever på gymnasieskolan är att dessa minst ska få godkänt. Normalt är kurserna som bedrivs i den ordinarie undervisningen tidsbestämda. När det gäller nyanlända elever och språkinstruktionen är denna inte tidsbestämd på samma sätt utan eleven läser tills den har uppnått nivån godkänt. På gymnasiet tittar de nu på hur de ska hantera tidsperspektivet gällande språkinstruktionen och hur detta ska hanteras för att öka måluppfyllelsen om att alla ska få godkända betyg.

Kompetensutvecklingen gällande språkutvecklande arbetssätt för alla undervisande lärare anses enligt intervju vara nödvändigt, men att detta behov inte har kunnat tillfredsställas ännu. Från augusti 2016 finns, enligt intervju, en 3-årig kompetensutvecklingsplan som framarbetats tillsammans med personal och ledning. Arbetet är idag i startfasen samt att arbetssättet finns dokumenterat.

3.1.7. Svenska som andraspråk

På låg-, mellan- och högstadiet finns pedagoger som arbetar med svenska som andra språk (SVA). Pedagogerna som arbetar på lågstadiet tillhör inget särskilt arbetslag för SVA-pedagoger utan ingår i någon av enhetens arbetslag. På mellan- och högstadiet bildar SVA-pedagogerna egna arbetslag, men deltar även i de andra arbetslagens SKA. Som stöd i SKA används BRUK. Varje SVA-pedagog tillhör en rektor men kan samtidigt arbeta på olika enheter och/eller stadier.

Detta medför att SKA som SVA-pedagogerna bedriver blir bredare då det inte bara kan kopplas till en enskild enhet utan även spänner sig mellan stadier och/eller enheter.

Kvalitetsarbetet som SVA-pedagogerna bedriver utgår ifrån enheternas årshjul, enligt intervju. Dock upplevs av intervjuade att årshjulet inte riktigt är förankrat. Det arbete som bedrivs utgår ifrån kommunens prioriterade mål, och rektorn delger det material som arbetslaget ska arbeta med kopplat till det SKA. En dag per år i juni avsätts för att genomföra utvärderingar och analyser kopplat till resultat och det är även denna dag som nya mål arbetas fram. Av intervju framgår att de nyanländas lärande varit en del av det som hanterats i den analysmodell som använts (BRUK).

På högstadiet träffas SVA-pedagogernas arbetslag varje vecka.

När en nyanländ elev som kommer till skolan i Övertorneå genomförs ett inskrivningssamtal och där bl. a kartläggning av kunskapsnivå sker. På lågstadiet deltar SVA-pedagog, skolsköterska och rektor på inskrivningssamtalen och på mellan- och högstadiet deltar SVA-pedagog, utbildningssamordnaren och skolsköterska.

3.1.8. Överlämningar mellan stadierna och ämnen/kurser

Enligt intervju har överlämningar från grundskolan till gymnasieskolan inte fungerat optimalt. För gymnasieskolan har detta medfört att de tar med sig informationen från grundskolan, men att de själva testat eleverna för att skapa sig en egen bild över i vilka grupper individerna skulle placeras.

Överlämningsprocessen på låg- och mellanstadiet när eleven ska börja med andra ämnen lyfts enligt intervju fram som ett område som behöver förstärkas. Det genomförs vid överlämnandet informationsmöte med berörda, men där det funnits synpunkter från ämneslärarna att detta inte har varit tillräckligt.

Rutinerna för överlämnandet på gymnasiet när en nyanlända elev ska börja med andra ämnen har under de senare åren förbättrats och enligt intervju har det under det senaste året fungerat bra. I sammanhanget lyfts skolans storlek fram som en av faktorerna till att överlämnandet har fungerat bra. Gymnasieskolans lilla storlek i kombination med bra kontakt mellan lärarna nämns särskilt.

De pedagoger som arbetar med SVA upplever att överlämnat mellan stadierna fungerar ändamålsenligt och att det arbete som sker på överlämnandekonferenserna möjliggör detta.

3.1.9. Övergripande kvalitetsredovisning

Den övergripande kvalitetsredovisning som fanns tillgänglig vid skrivandet av denna rapport omfattar nämndens mål för 2015 och inte nämndens prioriterade mål för 2016. I förvaltningens kvalitetsredovisning för 2015 redogörs för följande;

- ✓ Dokumentation utifrån tidigare år
- ✓ SKA-processen
- ✓ Fokusområden för 2016 med prioriterade utvecklingsområden
- ✓ Utvärdering av huvudmannens utvecklingsområden för 2015
- ✓ Analys av måluppfyllelsen på övergripande nivå

Förvaltningens övergripande kvalitetsredovisning för 2015 omfattar inget särskilt avseende de nyanländas resultat eller situation när det gäller tre av huvudmannens 4 utvecklingsområden för 2015 – *nolltolerans mot mobbning, undervisning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt ökad jämställdhet i verksamheterna*. I utvecklingsområdet – *Kunskapsresultat* finns en redogörelse och analys gällande nyanlända elevers resultat i gymnasieskolan.

Vi har fått del av de kvalitetsrapporter som kommer ligga till grund för den övergripande kvalitetsredovisningen för 2016. Rapporterna följer i stort den mall som centralt tagits fram för dokumentering av kvalitetsrapporterna. Dock skiljer sig omfattning på rapporterna åt mellan de olika stadierna. Nedan följer iakttagelser utifrån enheternas kvalitetsrapporter kopplat till nämndens fokusområde avseende nyanländas lärande.

Kvalitetsrapport förskolan

Rapporten innehåller information kring antal och andel nyanlända elever, redogörelse för vissa rutiner samt identifierade utvecklingsområden. Det konstateras i rapporten att förskolan klarar av att ge de nyanlända eleverna det som krävs för deras utveckling. Det saknas dock analyser till varför förskolan lyckas. Vår iakttagelse är att rapporten inte följer den framtagna mallen för hur kvalitetsrapporter ska dokumenteras.

Kvalitetsrapport Svarträven (F-3, fritidshemmet, gymnasieskolan och elevhälsan)

Innehållet i rapporten följer den mall som finns framtagna för dokumentering av kvalitetsrapporterna. Rapporten är till sin karaktär beskrivande. Den analys som lyfts fram kopplat till nyanländas lärande är att elever som varit mindre än 2-3 år har svårt att klara målen i år 3. Avslutningsvis lyfts åtgärder fram i rapporten för nyanländas lärande.

Kvalitetsrapport Svarträven 4-9

Denna rapport följer den framtagna mallen. Vår iakttagelse är att rapporten ger en bild över vilka slutsatser som lyftes fram i tidigare kvalitetsredovisning, en beskrivning över nuläget samt resultat. Vidare innehåller rapporten en analys över nuläget.

Utvecklingsområden/mål identifieras och åtgärder lyfts fram. Avslutningsvis förs diskussion/analys.

Kvalitetsrapport Svanstein

Rapporten följer den framtagna mallen. Det redogörs i rapporten för; tidigare slutsatser, nulägesbeskrivning, analys av nuläget, identifiering av utvecklingsområden/mål utifrån analys av nuläget, planerade åtgärder samt avslutande diskussion/analys.

Kvalitetsrapport Gränsälvs gymnasiet

Gränsälvs gymnasiet rapport följer den framtagna mallen. Vår iakttagelse är att denna rapport i stora drag följer de övriga kvalitetsrapporterna, men att denna rapport upplevs som mer uttömmande än de övriga. Som exempel redovisas även måluppfyllelsen på ämnesnivå. Analyserna upplevs mer omfattande än de övriga rapporterna där bilden över bakgrund och möjlig orsak framgår på ett tydligare sätt än på de övriga.

3.1.10. Särskilt stöd

Utöver det särskilda stöd som elever, inklusive nyanlända, har rätt till enligt lagstiftningen ges möjligheter till ytterligare åtgärder, utifrån skolförordningen och gymnasieförordningen, för nyanlända elever;

- ✓ Studiehundledning på modersmålet
- ✓ Förberedelseklass
- ✓ Prioriterad timplan
- ✓ Språkintröduktion

En utmaning för skolan gällande nyanlända elever och särskilt stöd ligger, enligt intervju, i möjligheterna att utreda huruvida behov föreligger. Elevhälsan använder i sina utredningar tolkar över telefon och detta upplevs inte alltid fungera optimalt. Resursbrist anges inte som den främsta anledningen utan att det handlar mer om att överbrygga språkförbistringarna och att lyckas identifiera de behov som finns hos den enskilda eleven.

Av intervju framgår att studiehundledning på modersmålet är ytterligare en utmaning för skolan och då främst gällande att få tag på tolk. Det finns möjlighet till studiehundledning i fyra olika språk, men det varierar i vilken omfattning detta kan nyttjas. För förskoleklass upp till årskurs tre finns studiehundledning endast tillgängligt på arabiska. Vidare lyfts fram att skolinspektionen i tidigare inspektion särskilt lyft fram att hundledning är en av framgångsfaktorerna för att få nyanlända elever att lyckas i skolan. Studiehundlingen har getts både under ordinarie skoltid och efter. Det har varit svårt att få eleverna att delta i studiehundledning efter ordinarie skoltid.

Prioriterad timplan tillämpas i princip för varje elev utifrån elevens behov. Fokus på den prioriterade timplanen är att lära sig svenska för att öka förutsättningarna att kunna tillgodogöra sig av övriga ämnen. På lågstadiet används dock inga prioriterade timplaner utan de har samma timplaner som de övriga eleverna.

Placering i förberedelseklass sker utifrån individens förutsättningar och det sker en succesiv övergång till andra ämnen utöver svenskan allt eftersom individens kunskaper i det svenska språket utvecklas. För lågstadiet (inklusive förskoleklass) sker däremot inga placeringar i förberedelseklasser. På lågstadiet placeras den nyanlända eleven direkt i respektive klass. De flesta nyanlända börjar i en lägre årskurs än åldern. Syftet med placeringen i respektive klass är, enligt intervju, att barnen ska få de grundläggande verktygen som krävs för mellanstadiet.

På gymnasienivå finns möjligheter för nyanlända elever att gå språkinträdning i syfte att få behörighet till yrkesprogram för att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. I Övertorneå kommun omfattas 60 elever av språkinträdning varav 32 av dessa har kommit under läsåret 2015/2016, enligt intervju. Det har varit stora utmaningar att rekrytera lärare till Svenska som andra språk (SVA) samt brist på lokaler. Av intervjun framgår att arbetet totalt sett har lyckats.

Det har förekommit att läxhjälp har erbjudits för och då riktat till alla elever. Enligt intervju har de nyanlända eleverna särskilt nyttjat möjligheten till läxhjälp efter ordinarie lektionstid.

3.1.11. Klagomålshantering

Det framgår av intervjuerna att de nyanlända, dennes vårdnadshavare eller dennes gode man inte informeras om rutiner kring klagomålshantering. Vidare lyfts det fram att det i inskrivningssamtal/introduktionssamtal är mycket information som ska nå fram till parterna och att rutinerna kring klagomålshanteringen i detta sammanhang har prioriterats bort. Det förekommer i övrigt inget annat tillfälle där parterna informeras om vad som gäller kring klagomålshanteringen, enligt intervju.

3.1.12. Bedömning

Vår bedömning är att det i det SKA på huvudman- och enhetsnivå till övervägande del beaktas de särskilda krav som kan ställas vad gäller nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt.

Bedömningen utgår ifrån att det finns ett särskilt beslutat fokusområde i BUn-verksamhetsplan för 2016-2018 kopplat till nyanländas lärande och granskningen visar att det arbetas med detta område på enheterna, om än i varierande utsträckning. Enheternas planering för året (årshjulet) visar att det finns särskilda aktiviteter/åtgärder som ska genomföras kopplat till nyanlända. I stort finns det en enhetlig dokumentation genom de kvalitetsrapporter som enheterna lämnar ifrån sig och detta bidrar till ökade möjligheter till att SKA bedrivs likartat på skolans olika stadier i Övertorneå kommun.

Dock ser vi att analysarbetet kan utvecklas och till viss del utökas för att i större utsträckning täcka upp utvärderingar och analyser av de aktiviteter/åtgärder som särskilt kan tillämpas för nyanlända, exempelvis anpassade timplaner. Samtidigt noterar vi att utvärdering av vissa åtgärder redan har skett – ökad studiehandledning, lärarassistent i åk 7-9 samt informationsmöten då elev går från förberedelseklass till ordinarie.

Tillsättning av utbildningssamordnaren har bidragit till att större fokus lagts på nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt. Det finns framarbetade rutiner kopplat till nyanlända elever där det i SKA saknas utvärderingar och analyser och där vi ser att detta skulle ge förutsättningar för ytterligare utveckling. I sammanhanget noterar vi att rutinerna är nyligt framtagna samt att vissa är under framtagande och att fokus i detta skede ligger på implementering och tillämpning. Dock har det lyfts fram vissa delar i denna granskning där vi i SKA inte har kunnat notera att någon särskild uppföljning/utvärdering med tillhörande analys har skett, exempelvis avseende överlämningar mellan stadierna.

Utöver det arbete som dokumenteras kopplat till nyanlända elever bedrivs utvecklande arbete på enheterna i olika utsträckning och dessa delar bidrar också till de nyanländas förutsättningar till integration samt möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen och verksamheten i övrigt. Som exempel kan nämnas gymnasiets utvecklingsprocesser eller förskolans kontinuerliga arbetsplatsträffar.

3.2. Redovisning av kvalitetsarbetet till nämnden

Tidigare år har rektor/förskolechef en gång per år redovisat kvalitetsarbetet för nämnden. Enligt nuvarande årshjul ska löpande rapportering av kvalitetsarbetet ske till nämnden utifrån nämndens prioriterade områden. Vid rapportering utifrån de prioriterade områdena sker dialog med nämnden och upplevelsen bland de intervjuade är att nämnden har ett tydligt intresse av den rapportering som sker och förbättringsarbete kopplat till det. Enligt intervju är processen för SKA mer dynamisk än tidigare och ger möjligheter till förändringar under året utifrån vad som är eller blir aktuellt.

Fokus har sedan två år tillbaka varit att utveckla den analyserande delen av SKA. Kvalitetsutvecklaren har i detta sammanhang bl a träffat enheterna och redogjort för hur analyserna kan genomföras och vad de bör innehålla. Bedömningen av de intervjuade är att de tagit steg på vägen men att analyserna fortfarande har potential att utvecklas.

Den rapportering som sker till nämnden har sitt fokus på resursfrågor och inte utifrån något integrationsperspektiv, enligt intervju. I rapporteringen som nämnden får del av anser intervjuade att det är svårt att dra slutsatser över tid när det gäller utvecklingen inom skolan då det skett stora förändringar gällande elevantal de senaste åren. I november 2015 när de stora flyktingströmmarna kom innebar det 3-4 nyanlända elever till skolan varje vecka. Rapporteringen under året har skett utifrån kvalitetsrapporterna som helhet inklusive elevernas sociala situation och förutsättningar samt integrationen av eleverna. Det som nämns i kvalitetsrapporterna kopplat till integration är att det sker ett arbete kring detta, men i övrigt ingen särskild rapportering kring integrationen på skolan.

Upplevelsen bland de intervjuade är att det inte sker någon direkt återkoppling av den rapportering som arbetslag och enheter lämnar ifrån sig. Viss återkoppling har skett av kvalitetsutvecklaren utifrån statistik som funnits med i rapporten.

Av intervjuade framgår uppfattningen att den rapportering som sker till nämnden är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå.

3.2.1. Bedömning

Vår bedömning är att kvalitetsarbetet till övervägande del redovisas till nämnden med analys av eventuella avvikelser och förslag på åtgärder för en god integrering av de nyanlända, men att denna redovisning kan utökas i omfattning och avseende analyser.

Vidare bedömer vi att återkoppling av kvalitetsarbetet till arbetslag och enheterna kan genomföras i större utsträckning än det gör idag i syfte att skapa förutsättningar för att öka legitimiteten för så väl processen som för eventuella åtgärder/beslut.

3.3. Åtgärder med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet

Enligt intervjuer har SKA lett till åtgärder. I detta sammanhang lyfts exempelvis följande fram; hanteringen av kränkande behandling, anställningen av utbildningssamordnaren, beslut om relationsbaserad undervisning, tillsättandet av psykolog och fler specialpedagoger.

På förskolenivå framgår att innehållet i kvalitetsredovisningarna är tillräckligt för att ligga till grund för beslut på huvudmannanivå, som exempel lyfts behovet av specialpedagog fram och där det pågår en process kring detta utifrån det underlag som redovisats till huvudmannen. Andra exempel som lyfts fram är enheternas utemiljö som lyfts fram via kvalitetsredovisningen där detta lett till åtgärder av staket och annat för att säkerställa en ändamålsenlig utemiljö på förskolorna.

Generellt upplevs att det via utbildningssamordnaren går att lyfta de behov som finns kopplat till de nyanlända elevernas språk och nationaliteter. Även behov av lokalfrågan har via utbildningssamordnaren lyfts till nämnden. Dock finns det idag inga beslut avseende detta.

3.3.1. Bedömning

Vår bedömning är att nämnden har vidtagit åtgärder för att utveckla verksamhetens stöd till de nyanlända.

Här vill vi särskilt lyfta fram vikten av att de åtgärder som vidtagits utvärderas i ett utvecklande syfte.

September 2016

Hans Forsström, uppdrags- och projektledare